



**РЕПУБЛИКА СРБИЈА  
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА**

21 – 23 / 10  
Београд



Заштитник грађана  
Zaštitnik građana

РЕПУБЛИКА СРБИЈА  
НАРОДНА СКУПШТИНА  
БЕОГРАД

дел.бр. 9211 датум 07.06.2010. г.

Примљено:	08-06-2010		
Орг. јзд.	орбј	Прило	Вредности

**НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ**  
- Одбор за саобраћај и везе, председнику-

БЕОГРАД  
ул. Краља Милана 14.

Поштовани председниче и чланови Одбора,

У складу са чланом 107. став 2. Устава Републике Србије („Службени гласник РС“, број 98/2006), чланом 18. став 1. Закона о Заштитнику грађана („Службени гласник РС“, број 79/2005 и 54/2007) а на основу члана 142. став 5. Пословника Народне скупштине Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 14/09), подносим Народној скупштини - Одбору за саобраћај и везе следећу

**ИНИЦИЈАТИВУ  
ЗА  
ПОДНОШЕЊЕ АМАНДМАНА НА ЧЛАНОВЕ 128. И 130. ПРЕДЛОГА ЗАКОНА О  
ЕЛЕКТРОНСКИМ КОМУНИКАЦИЈАМА**

**АМАНДМАН 1.**

Члан 128. став 5. мења се и гласи:

"Оператор је дужан да задржава податке тако да им се без одлагања може приступити, односно да се без одлагања могу доставити, на основу одлуке суда и на начин предвиђен законом."

**Образложење**

Предложеном изменом се Предлог закона усклађује са Уставом Републике Србије. Члан 41. став 2. Устава дозвољава задирање у приватност комуникације (тајност писама и других средстава општења) само на основу одлуке суда. Заштитник грађана ставља је да подаци о томе са ким одређени грађанин комуницира, у ком временском периоду

комуницира, којом врстом везе комуницира и коју врсту апарата користи (нпр. тип мобилног телефона или компјутера), као и податак о томе са које локације комуницира, поготово узети сви заједно, представљају одступање од начела неповредивости писама и других средстава општења. Устав таква одступања дозвољава само на основу одлуке суда, те се законом не могу снижавати уставне гаранције поштовања људских права. Такав став недвосмислено је изражен у одлуци Уставног суда ПУз -149/2008 од 28. маја 2009. године, донетој на иницијативу Покрајинског омбудсмена за оцену уставности члана 55. став 1. Закона о телекомуникацијама ("Службени гласник РС", бр. 44/03 и 36/06). Том одлуком је проглашен као неуставан, те је брисан из правног поретка, члан 55. став 1. Закона који је забрањивао све активности или коришћење уређаја којима се угрожава или нарушава приватност и поверљивост порука које се преносе телекомуникационим мрежама, „осим када постоји сагласност корисника или ако се ове активности врше у складу са законом или судским налогом издатим у складу са законом“. Уставни суд је оценио да је наведени члан нарушавао право грађана на тајност писама и других средстава комуникација јер није био у сагласности са одредбом члана 41. Устава према којој је само суд надлежан, да на одређено време и начин предвиђен законом, одреди одступања од начела тајности писама и других средстава комуникације. Несагласност са Уставом се суштински огледала у томе што је наведени члан предвиђао да за ограничења тајности писама и других средстава комуникације није увек потребна судска одлука, већ је могуће, посебним законом, прописати неки други правни основ за то ограничење.

Заштитник грађана, с обзиром на своју Уставом и Законом утврђену надлежност, дужан је да уважи чињеницу да Устав Републике Србије по овом питању успоставља више гаранције за заштиту људских права него што то чини Европска конвенција о заштити људских слобода и права. Наиме, чланом 8. Конвенције омогућава се задирање у приватност „у складу са законом“, што се у појединим државама чини тако да се законом задирање у приватност уређује на начин који увек и нужно не захтева одлуку суда, већ другог високог органа или функционера. Национални уставни тих држава, међутим, не садрже одредбу каква је одредба члана 41 став 2 нашег Устава, те су таква решења у тим земљама могућа. Начело уставности (чл. 194 ст. 3 Устава) прописује да сви закони и други општи акти донети у Републици Србији морају бити сагласни са Уставом.

## АМАНДМАН 2.

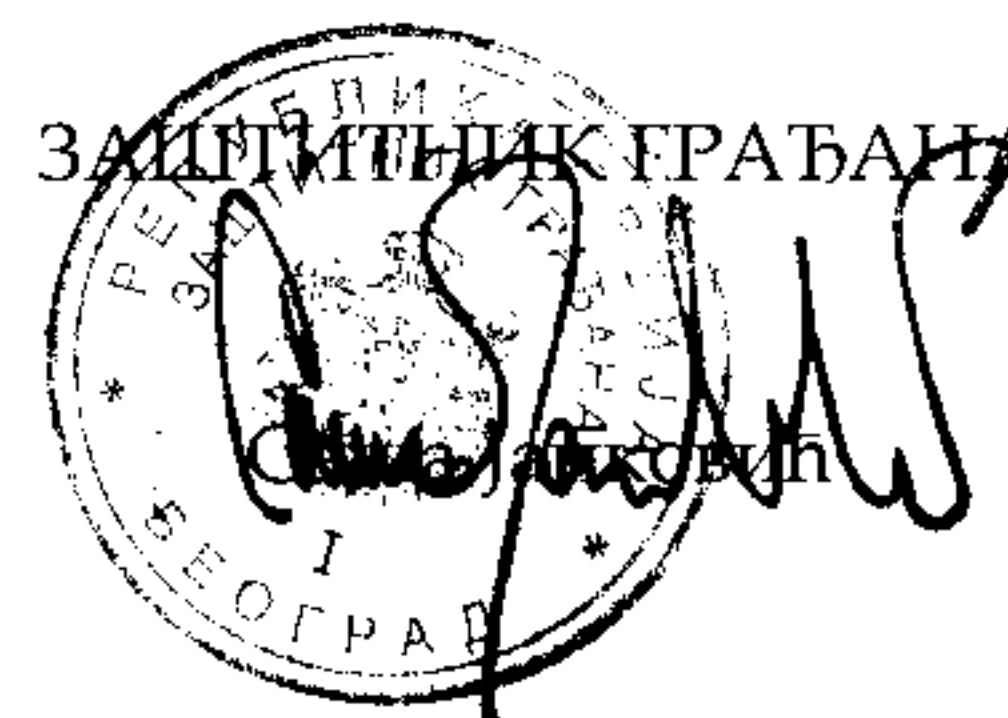
Члан 130. став 3. мења се и гласи:

"Надзор над извршењем обавеза оператора из става 1. овог члана врши орган надлежан за заштиту података о личности, а када су подаци достављени у складу са чланом 128. став 5. овог закона и орган надлежан за надзор над спровођењем закона који регулише заштиту тајности података."

## Образложење

Амандманом се омогућава потпуна, свеобухватна заштита права грађана на заштиту података о личности од стране надлежног државног органа - Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, без обзира на то дали су надлежни органи приступили задржаним подацима (или су им они достављени), или не. То је не само демократски европски стандард већ и решење које нужно проистиче из Закона о

заштити података о личности. Истовремено, амандман не спречава „двоструки“ контролни механизам у случају када су задржани подаци достављени или им је приступљено од стране надлежних државних органа. При томе, посебан „орган надлежан за заштиту тајних података“, како стоји у Предлогу, не постоји (већ су сви органи дужни да штите тајне податке у свом поседу). Наш правни поредак познаје само орган који је у складу са Законом о тајности података одређен као орган за надзор над спровођењем тог закона. Не олакшава, међутим, писање закона и амандмана чињеница да текст Закона о тајности података утврђује не један, већ два таква органа (тачније – један орган и једну службу Владе), које истовремено проглашава органима који врше надзор над спровођењем тог закона (министарство надлежно за послове правосуђа, како је утврђено чланом 97 ст. 1 Закона о тајности података и Канцеларија Савета за националну безбедност, према члану 86 ст. 1. истог закона!)



*Доставити и :*

- копију Поверенику за информације од јавног значаја*
- и заштиту података о личности*
- средствима јавног информисања*